

Aan: De formateur van het nieuwe college van Gedeputeerde Staten
De Statenfracties van de Provinciale Staten van de Provincie Zeeland

Betreft: Aandachtspunten bij proces van verkennen en formeren

Middelburg, 22 maart 2023

Geachte formateur, geachte fractievoorzitters,

Nu de provinciale statenverkiezingen achter de rug zijn, begint de periode van collegevorming. Vanuit de Economic Board Zeeland vragen wij uw aandacht voor enkele thema's die bijdragen aan de regionale brede welvaart, structurele versterking van alle welvaartsonderdelen en de samenhang daartussen.

Zeeland krijgt de komende decennia te maken met een aantal grote uitdagingen die veel aandacht vragen. Een zorgvuldige en evenwichtige inzet is hierbij cruciaal voor het creëren van draagvlak en nieuwe kansen. Naast de grote transities staat Zeeland voor de opgave de sociaaleconomische structuur verder te versterken en de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de provincie te verbeteren. Dit is noodzakelijk om verdere vergrijzing en ontgroening tegen te gaan en kansen voor het versterken van economische clusters als de procesindustrie, het havenindustriële complex, de primaire en secundaire voedselproductie en het toerisme en de recreatie optimaal te benutten.

Randvoorwaarden duurzame economische ontwikkeling

De Economic Board vraagt aandacht voor de volgende randvoorwaarden.

Brede welvaart

Duurzame economische ontwikkeling is de ontwikkeling van brede welvaart. Het brede welvaartspectief omvat de verdeling van welvaart, de volhoudbaarheid ervan voor toekomstige generaties ('later') en de welvaart in andere landen ('elders'). Daarmee omvat brede welvaart de fundamenteën voor een welvarende, inclusieve en duurzame samenleving, die verder kijkt dan het financieel-economische plaatje voor een 'rijk' en duurzaam leven. Wij vragen de Provincie om nadrukkelijker in te zetten op de brede welvaartsontwikkeling en dat te vertalen naar ambities en doelstellingen die gedragen worden door overheid, bedrijfsleven, zorg en onderwijs.

Versterken van de samenwerking in de delta

De samenleving verandert in hoog tempo. Grote maatschappelijke opgaven dienen zich razendsnel aan. Dit zijn complexe opgaven die geen enkele partij alleen kan oplossen. Dat maakt samenwerking niet alleen wenselijk, maar zelfs noodzakelijk. De samenleving vraagt om een nieuwe

overheidssturing, waarin het samenwerken centraal staat. Alleen goede triple helix samenwerking biedt duurzame oplossingen voor deze vraagstukken. De uiteenlopende overheden, het bedrijfsleven, onderwijs, maatschappelijke organisaties en inwoners zijn hiervoor van elkaar afhankelijk. Wij vragen de Provincie actief in te zetten op het versterken en het uitbouwen van de samenwerking in de regio, met de omliggende regio's en met name ook richting Vlaanderen. De Provincie dient haar proactieve en verbindende rol verder uit te bouwen, waarbij nog meer dan voorheen zal moeten worden ingezet op het benutten van het versterken van het ecosysteem en benutten van de kracht van de regio. Waarbij wij heel Zeeland als het centrum van de Deltaregio zien.

Perspectief en continuïteit

De transities vragen om investeringen en voor die investeringen is een perspectief nodig. De uitdagingen waar ondernemers mee te maken hebben, buitelen over elkaar heen. De overheid dient te zorgen voor een perspectief dat zich kenmerkt door stabiliteit en voorspelbaarheid, zodat ondernemers kunnen anticiperen op de transities. De Economic Board benadrukt de noodzaak van goede randvoorwaarden voor het ondernemingsklimaat, vanuit een triple helix samenwerking. We vragen de Provincie hierin het voortouw te nemen, door duidelijk het lange termijn perspectief te schetsen, te zorgen voor een 'roadmap' op de belangrijkste transitiethema's (verduurzaming, woningmarkt, arbeidsmarkt, digitalisering) en hierbij in te zetten op coördinatie en uitvoeringscapaciteit. Verder vragen we de Provincie om te blijven investeren in de transitieopgaven. We verwachten dat er in de komende jaren veel financiële middelen beschikbaar komen uit deelnemingen. Door deze revolverend in te zetten blijven deze middelen voor een langere periode beschikbaar wat bijdraagt aan de continuïteit en stabiliteit. Op het gebied van de vele wet- en regelgeving pleiten we voor het verminderen en vereenvoudigen hiervan, zowel op het niveau van Rijk, Provincie als gemeente.

Bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid is essentieel om Zeeland aantrekkelijk en vitaal te houden. Daarvoor is het belangrijk om de bereikbaarheid binnen Zeeland én tussen Zeeland en de omliggende stedelijke regio's in Nederland en Vlaanderen te verbeteren, zowel voor mensen als bedrijven. Een provincie met meer dan gemiddelde reistijden vraagt ook om meer dan gemiddelde, extra investeringen. Het borgen en waar mogelijk versterken van het mobiliteitssysteem draagt bij aan een versterking van het kennis- en onderwijscluster en een efficiënter goederenvervoer versterkt de economische positie van het industriële cluster. Smart mobility en flexibel openbaar vervoer zijn kansrijk, maar vragen een adequate voorbereiding en mogen nooit leiden tot nog langere reistijden binnen onze regio. Wij vragen de Provincie om blijvend te investeren in verbetering van de bereikbaarheid en dit samen met de triple helix partijen op te pakken.

Belangrijke inhoudelijke thema's

Naast bovenstaande randvoorwaarden vraagt de Economic Board verder aandacht voor de volgende inhoudelijke thema's.

Vitale arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt is structureel en vraagt om alternatieve manieren om aan de arbeidsvraag te voldoen. Werkgevers worden in hun groei geremd en zoeken naarstig naar oplossingen. Zelfs de normale bedrijfsactiviteiten zijn bij veel bedrijven en instellingen in gevaar. Het

is zinvol om te onderzoeken wat wel en niet heeft gewerkt en om op basis daarvan gericht te investeren in een aanpak die effectief en efficiënt is. Veel maatregelen bieden in de huidige situatie immers onvoldoende soelaas. Wij vragen de Provincie een actieve en verbindende rol te spelen om de samenwerking op het gebied van internationalisering en innovaties ('anders organiseren van het werk') te versterken en/of uit te bouwen. Dit vraagt om een gecoördineerde samenwerking met aandacht voor (nieuwe) oplossingen die in triple helix verband kunnen worden ontwikkeld. Een leven lang ontwikkelen is hiervan een voorbeeld.

Gezonde woningmarkt

De afgelopen jaren zijn de bevolking, het aantal werkenden en de economie gegroeid. Aan een belangrijke randvoorwaarde van voldoende woningen om deze groei te faciliteren is niet voldaan. Zeeland heeft behoefte aan meer nieuwbouw, voor zowel de huidige inwoners als toekomstige inwoners. Hierbij hoort ook de goede huisvesting voor internationale werknemers, jongeren en studenten. Wij zien voor de Provincie een belangrijke regierol om versnelling van de woningbouw te faciliteren en ervoor te zorgen dat er meer geschikte woningen worden gebouwd.

Vitaal MKB en Grootbedrijf

Eerder in deze brief pleitten we reeds voor een stabiel en betrouwbaar perspectief voor ondernemers. Daarbij heeft de overheid voor de grote transities meer dan ooit de steun van en de samenwerking met het onderwijs en het bedrijfsleven nodig. Een gezamenlijke aanpak is noodzakelijk. We vragen de Provincie het voortouw te nemen in het met meer regie en vereende krachten de transitiethema's (verduurzaming, arbeidsmarkt, digitalisering) samen op te pakken.

De uitdagingen zijn groot en vragen om focus op de belangrijkste transitieopgaven en lef om kritische keuzes te maken en niet alles zelf op te pakken. Er liggen concrete kansen voor het verder versterken van de positie van Zeeland, met nieuwe of verbeterde verbindingen én een fundamenteel andere manier van kijken naar de uitdagingen.

Mocht u naar aanleiding van deze brief overleg of nadere informatie willen, dan staan we daar uiteraard voor open.

Hoogachtend,

voorzitter

secretaris